

Ministarstvo
prosvjete, nauke
i inovacija

IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI NASTAVE U DVOJEZIČNIM ODJELJENJIMA U OSNOVNIM ŠKOLAMA

ZA ŠKOLSKU 2025/2026. GODINU

CLIL METODOLOGIJA

PREDNOSTI CLIL METODOLOGIJE

Primjenom CLIL metodologije (Content and Language Integrated Learning), učenici tokom redovne nastave dolaze u kontakt sa engleskim jezikom i na časovima nejezičkih nastavnih predmeta, kao što su Matematika, Priroda i društvo, Muzička kultura, Likovna kultura i Fizičko vaspitanje. Ovakav pristup ima za cilj da podstakne motivaciju za učenje engleskog jezika, razvije pozitivan odnos prema stranom jeziku i ojača samopouzdanje učenika prilikom njegove upotrebe. Istovremeno, učenicima se omogućava veća izloženost engleskom jeziku u svakodnevnom nastavnom procesu. Korišćenje engleskog jezika u okviru različitih nastavnih oblasti doprinosi i promjeni percepcije njegove uloge, jer se on ne koristi samo kao sredstvo komunikacije, već i kao alat za usvajanje novih znanja, razvijanje vještina i bolje razumijevanje nastavnih sadržaja.

FORMIRANA ODJELJENJA

Nastava po CLIL pristupu školske 2025/2026. godine realizovala se u 32 odjeljenja prvog razreda, u 10 opština.

REDNI BROJ	OPŠTINA	JU OSNOVNA ŠKOLA	BROJ ODJELJENJA
1.	Rožaje	„25. maj“	1
2.	Podgorica	„Oktoih“	2
3.	Podgorica	„Štampar Makarije“	1
4.	Berane	„Polica“	1
5.	Berane	„Radomir Mitrović“	1
6.	Bar	„Jugoslavija“	3
7.	Podgorica	„Milorad Musa Burzan“	1
8.	Rožaje	„Donja Lovnica“	1
9.	Danilovgrad	„Vuko Jovović“	1
10.	Podgorica	„Sutjeska“	1
11.	Tuzi	„Mahmut Lekić“	1
12.	Herceg Novi	„Ilija Kišić“	1
13.	Bijelo Polje	„Risto Ratković“	1
14.	Podgorica	„Radojica Perović“	1
15.	Budva	„Stefan Mitrov Ljubiša“	2
16.	Podgorica	„Vuk Karadžić“	2
17.	Tuzi	„Đerđ Kastrioti -Skenderbeg“	1
18.	Podgorica	„Vlado Milić“	1
19.	Podgorica	„Pavle Rovinski“	1
20.	Rožaje	„Mustafa Pećanin“	1
21.	Herceg Novi	„Milan Vuković“	2
22.	Bar	„Srbija“	1
23.	Podgorica	„Novka Ubović“	1
24.	Nikšić	„Braća Ribar“	1
25.	Podgorica	„Maksim Gorki“	1
26.	Bijelo Polje	„Rifat Burdžović Tršo“	1
UKUPNO			32

UNAPREĐENJE VJEŠTINA NASTAVNIKA RAZREDNE I PREDMETNE NASTAVE

Katalog programa stručnog usavršavanja nastavnika/nastavnica za 2026. i 2027. godinu Zavoda za školstvo, sadrži program obuke CLIL metodologija u predmetnoj nastavi - predmeti prirodnih i društvenih nauka. Akreditovanjem ovog seminara stvorili su se preduslovi za realizaciju obuka nastavnika predmetne nastave. U prethodnom periodu akreditovan je program obuke nastavnika razredne nastave, po kojem se seminari i realizuju.

Program stručnog usavršavanja za rad po CLIL pristupu realizuje se u obimu od 80 sati, kombinovanjem četvorodnevne intenzivne neposredne obuke, 20 sati samostalnog rada i 20 sati vježbi u realnim nastavnim situacijama.

Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija je podržalo inicijativu nastavnika koji su izrazili želju da pohađaju obuku za realizaciju nastave po CLIL metodologiji, pa su u periodu od marta do jula 2026. godine obučena 52 nastavnika razredne nastave i 28 nastavnika predmetne nastave.

Pregled broja nastavnika razredne nastave po opštinama je sljedeći: Podgorica 12, Rožaje 9, Bar 5, Nikšić 5, Budva 3, Cetinje 3, Bijelo Polje 3, Danilovgrad 2, Berane 2, Ulcinj 1, Šavnik 1, Zeta 1, Tuzi 1, Herceg Novi 1, Plav 1, Pljevlja 1, Petnjica 1.

Pregled broja nastavnika predmetne nastave po opštinama je sljedeći: Podgorica, Pljevlja, Bar, Nikšić, Bijelo Polje, Petnjica, Tivat, Rožaje, Kotor i Herceg Novi.

Takođe, realizuju se obuke za unapređenje znanja engleskog jezika nastavnika.

UNAPREĐENJE USLOVA ZA RAD

U cilju poboljšanja kvaliteta nastave i inovativnog pristupa Ministarstvo je dodatno opremilo CLIL učionice savremenim nastavnim sredstvima i pomagalicama u inosu oko 60.000 eura.

UTISCI NASTAVNIKA O RADU PO CLIL METODOLOGIJI

Nastavnici razredne nastave, odabrani slučajnim uzorkom, koji su školske 2025/2026. godine realizovali nastavu po CLIL metodologiji, dali su mišljenje o radu po ovom pristupu.

„Rad po CLIL metodologiji predstavljao je značajno profesionalno iskustvo koje je zahtijevalo pažljivo planiranje, kontinuirano prilagođavanje nastavnih aktivnosti i stalno praćenje napretka učenika. Tokom godine uočeni su brojni pozitivni efekti, ali i određeni izazovi koji su pratili realizaciju ovakvog oblika nastave.

Jedna od najvećih prednosti CLIL pristupa jeste visok nivo motivacije učenika. Učenici su strani jezik doživljavali kao prirodan dio svakodnevnih aktivnosti, a ne kao zaseban nastavni predmet. Kroz pjesme, igre, pokret, vizuelne sadržaje (fleš kartice, ilustracije, prezentacije) i praktične aktivnosti spontano su usvajali nove riječi i izraze. Posebno je bilo uočljivo da su učenici razvijali samopouzdanje u komunikaciji. Iako su na početku pokazivali određenu nesigurnost, tokom godine su postajali sve spremniji da koriste strani jezik u svakodnevnim situacijama, da odgovaraju na jednostavna pitanja i učestvuju u različitim aktivnostima. Uspješno su savladali rutinske učioničke fraze na stranom jeziku (pozdravljanje, davanje jednostavnih uputstava ...). Trudila sam se da nastava bude dinamična i raznovrsna, što je pozitivno uticalo na pažnju i angažovanost učenika. Većina učenika je pokazivala interesovanje za aktivnosti i aktivno učestvovala u radu.

Učenici prvog razreda veoma dobro su prihvatili ovakav način rada. S obzirom na njihov uzrast, većina nije imala strah od greške prilikom upotrebe stranog jezika. Jezik su usvajali prirodno, kroz igru i iskustveno učenje. Tokom godine bilo je vidljivo povećanje razumijevanja instrukcija na stranom jeziku, kao i proširivanje aktivnog rječnika. Učenici su sa zadovoljstvom učestvovali u aktivnostima koje su uključivale pokret (TPR – Total Physical Response), digitalne sadržaje i različite vrste interaktivnih zadataka.

Uprkos brojnim prednostima, realizacija CLIL nastave nosi i određene izazove. Najveći izazov predstavljalo je planiranje i priprema nastave. Pronalaženje odgovarajućih materijala prilagođenih

uzrastu učenika zahtijevalo je dodatno vrijeme i angažovanje. Često je bilo potrebno samostalno kreirati ili prilagođavati nastavne materijale kako bi istovremeno odgovarali nastavnim ciljevima i jezičkom nivou učenika. Dodatnu poteškoću predstavljale su razlike među učenicima u pogledu: predznanja, tempa usvajanja sadržaja, jezičkih sposobnosti, koncentracije i pažnje. Bilo je potrebno pažljivo balansirati između ostvarivanja predmetnih ishoda i jezičkih ciljeva kako nijedan segment ne bi bio zanemaren. Kod pojedinih učenika povremeno su se javljale teškoće u razumijevanju složenijih instrukcija ili novih pojmova, zbog čega je bilo neophodno koristiti dodatna vizuelna sredstva, demonstracije i ponavljanje.

Interaktivna tabla pokazala se kao izuzetno značajno nastavno sredstvo u realizaciji CLIL nastave. Njena upotreba omogućila je: veću vizuelizaciju nastavnih sadržaja; lakše razumijevanje novih pojmova; povezivanje slike, zvuka i teksta; veću aktivnost učenika; bržu povratnu informaciju; individualizaciju nastave. Posebno su korisni bili interaktivni zadaci, edukativne igre, video sadržaji i digitalne prezentacije koje su doprinosile boljoj motivaciji i lakšem usvajanju sadržaja. Učenici su pokazivali veliko interesovanje za aktivnosti koje su uključivale korišćenje interaktivne table, što je pozitivno uticalo na njihovu pažnju i angažovanost.

Iako ne rade svi učitelji po CLIL metodologiji, određeni elementi ovog pristupa mogu se veoma uspješno primjenjivati i u redovnoj nastavi. Posebno korisnim pokazali su se: učenje kroz igru; upotreba vizuelnih podsticaja; iskustveno učenje; projektne aktivnosti; razvoj komunikacijskih vještina; integracija digitalnih alata; povezivanje sadržaja različitih nastavnih oblasti. Ovi elementi doprinose većoj motivaciji učenika, aktivnijem učešću u nastavi i boljem razumijevanju nastavnih sadržaja bez obzira na to da li se nastava realizuje po CLIL modelu ili ne.

Rad po CLIL metodologiji doprinio je i mom profesionalnom razvoju. Ovakav pristup zahtijevao je kontinuirano usavršavanje, istraživanje novih metoda rada i razvoj kreativnih načina poučavanja. Stečena iskustva omogućila su mi da unaprijedim svoje nastavne kompetencije i obogatim nastavnu praksu savremenim pristupima učenju i poučavanju.

Na osnovu iskustava stečenih tokom školske godine može se zaključiti da CLIL metodologija predstavlja kvalitetan i savremen pristup nastavi koji pozitivno utiče na motivaciju, aktivnost i cjelokupan razvoj učenika. Uprkos izazovima koje nosi njena realizacija, prednosti ovog pristupa značajno nadmašuju poteškoće.

Učenici su pokazali visok nivo zainteresovanosti i spremnosti za ovakav način rada, a ostvareni rezultati potvrđuju da integrisano učenje sadržaja i jezika doprinosi kvalitetnijem i funkcionalnijem obrazovanju. Stečeno iskustvo predstavlja vrijedan temelj za dalje unapređivanje nastave i buduću primjenu CLIL metodologije, kao i pojedinih njenih elemenata u redovnom nastavnom procesu.“

„Na početku primjene postojala je određena doza opreza zbog uzrasta učenika i nepoznanica koje donosi novi način rada. Međutim, već nakon prvih aktivnosti pokazalo se da učenici veoma pozitivno reaguju na ovakav pristup. Djeca su sa interesovanjem učestvovala u aktivnostima, pokazivala radoznalost i spremnost da koriste strani jezik u različitim situacijama. U radu sa djecom uzrasta 6 i 7 godina CLIL se pokazao kao prirodan način učenja jer učenici strani jezik ne doživljavaju kao poseban predmet, već kao sredstvo za istraživanje, komunikaciju i sticanje novih znanja. Kroz aktivnosti iz matematike, prirode i društva, likovne i muzičke kulture učenici su spontano usvajali nove riječi i izraze, povezujući ih sa konkretnim iskustvima i sadržajima koje obrađuju.

Posebnu podršku realizaciji nastave pružili su digitalni alati. Korišćenje interaktivnih prezentacija, edukativnih aplikacija, digitalnih kvizova, audio i video materijala doprinijelo je većoj zainteresovanosti učenika i olakšalo razumijevanje novih pojmova na stranom jeziku.

Tokom školske godine uočene su brojne prednosti ovog pristupa: povećana motivacija učenika za učenje i aktivno učešće u nastavi; spontano usvajanje stranog jezika kroz različite nastavne sadržaje; razvoj komunikacijskih vještina i veće samopouzdanje učenika; smanjen strah od greške jer je fokus na razumijevanju sadržaja i izvršavanju zadatka; veća povezanost nastavnih oblasti i funkcionalnije učenje; podsticanje kreativnosti, saradnje i samostalnosti učenika; razvoj digitalnih kompetencija kroz upotrebu savremenih nastavnih sredstava; stvaranje pozitivnog odnosa prema učenju stranog jezika od najranijeg uzrasta.

Iako se CLIL pokazao veoma korisnim, tokom njegove primjene uočeni su i određeni izazovi: priprema časova zahtijeva više vremena i detaljnije planiranje; potrebno je kreirati ili prilagođavati nastavne materijale uzrastu učenika; nastavnik mora voditi računa o ravnoteži između sadržajnih i jezičkih ciljeva; ponekad obim nastavnog programa ograničava mogućnost realizacije svih planiranih CLIL aktivnosti; nedostatak gotovih materijala prilagođenih prvom razredu zahtijeva dodatni angažman nastavnika.

Prvu godinu primjene CLIL metodologije u prvom razredu mogu ocijeniti veoma uspješnom. Učenici su pokazali visok nivo zainteresovanosti, aktivno su učestvovali u radu i sa lakoćom prihvatili aktivnosti koje povezuju strani jezik sa drugim nastavnim sadržajima. Nastava je postala dinamičnija, zanimljivija i bliža iskustvima učenika, što je doprinijelo kvalitetnijem učenju i većoj motivaciji za rad. Stečeno iskustvo pokazalo je da CLIL metodologija predstavlja vrijedan pristup savremenoj nastavi i da značajno doprinosi razvoju jezičkih, komunikacijskih i socijalnih kompetencija učenika. Iako zahtijeva dodatnu pripremu i kontinuirano usavršavanje nastavnika, njene prednosti u velikoj mjeri prevazilaze izazove. Zbog toga planiram da i u narednom periodu nastavim sa primjenom i daljim unapređivanjem CLIL pristupa u radu sa učenicima.“

„Tokom realizacije CLIL nastave u razredima I1 i I2, uočeni su pozitivni efekti na motivaciju i uključenost učenika u nastavni proces. Učenici su pokazali veliko interesovanje za učenje engleskog jezika kroz različite nastavne sadržaje, gdje su usvajali nove koncepte na zanimljiv i njima prilagođen način. Tokom realizacije aktivnosti, učili su i kroz nekoliko pjesama, što je dodatno doprinijelo lakšem usvajanju riječi i izraza u engleskom jeziku. CLIL pristup se pokazao kao podsticajan za učenike prvog razreda, jer omogućava učenje kroz igru, komunikaciju i aktivno učešće. Učenici su bili zainteresovani, radoznali i motivisani, a ovakav način rada pozitivno je doprinio kako učenju tako i međusobnoj saradnji i druženju u odjeljenju.“

„Ovaj pristup omogućio je učenicima da na prirodan i zanimljiv način usvajaju nova znanja, razvijaju komunikacijske vještine, kritičko mišljenje, kreativnost i saradničko učenje.

U realizaciji nastave korišćen je veliki broj savremenih nastavnih metoda i oblika rada: frontalni rad, grupni rad, rad u paru, individualni rad, istraživačke aktivnosti, projektna nastava, učenje kroz igru, praktične aktivnosti, demonstracije i razgovor. Posebna pažnja posvećena je aktivnom učešću učenika i njihovom samostalnom dolasku do novih saznanja. Tokom nastavnog procesa korišćeni su različiti didaktički materijali i nastavna sredstva: slikovni materijali, kartice, plakati, nastavni listići, multimedijalni sadržaji, predmeti iz neposrednog okruženja, likovni materijal, muzički sadržaji, edukativne igre i digitalni resursi. Ovi materijali su značajno doprinijeli boljoj motivaciji učenika i lakšem razumijevanju nastavnih sadržaja.

Učenici su tokom cijele školske godine pokazivali visok stepen zainteresovanosti za aktivnosti realizovane po CLIL metodologiji. Posebno su bili motivisani kada su nove pojmove usvajali kroz igru, kretanje, praktičan rad i saradnju sa vršnjacima. Kod učenika je uočen napredak u razvoju komunikacijskih sposobnosti, samopouzdanja, aktivnog učešća na času i spremnosti da preuzmu odgovornost za sopstveno učenje.

Na osnovu praćenja rada učenika, analize postignuća i svakodnevnog učešća u nastavnom procesu može se zaključiti da je primjena CLIL metode dala veoma dobre rezultate. Učenici su pokazali visok nivo motivacije, aktivno učešće u radu, bolje razumijevanje nastavnih sadržaja i razvoj brojnih kompetencija predviđenih nastavnim planom i programom.

Uspješna saradnja i kontinuirana podrška sa profesoricom engleskog jezika, kao i sa vaspitačicom koja aktivno učestvuje u realizaciji aktivnosti, predstavljaju značajan faktor u efikasnom sprovođenju CLIL metode. Njihov angažman, posvećenost i timski rad u velikoj mjeri doprinose kvalitetnoj primjeni ove metode i ostvarivanju planiranih obrazovnih ciljeva.

Na osnovu ostvarenih rezultata, zainteresovanosti učenika i pozitivnih povratnih informacija roditelja može se konstatovati da je CLIL metoda uspješno realizovana u odjeljenju I-4 tokom školske godine 2025/2026. Ovakav pristup nastavi pokazao se kao veoma efikasan u podsticanju aktivnog učenja, razvoju komunikacijskih, socijalnih i kognitivnih vještina učenika, kao i u stvaranju pozitivne atmosfere za rad i napredovanje. S obzirom na postignute rezultate i podršku roditelja, planirano je

da se od septembra naredne školske godine nastavi sa primjenom CLIL metode i u drugom razredu, uz dalje unapređivanje nastavnog procesa i razvoj inovativnih oblika rada.“

UTISCI RODITELJA O RADU PO CLIL METODOLOGIJI

„Ja sam mama dva dečaka, Aleksandra i Davida.

Aleksandar je učenik četvrtog razreda osnovne škole i nastavu pohađa po tradicionalnom modelu obrazovanja, dok je David učenik prvog razreda odeljenja koje primenjuje CLIL metodu.

Oba sina su od najranijeg uzrasta bila izložena engleskom jeziku. Pohađali su međunarodni vrtić u kojem je zvanični jezik komunikacije bio engleski, a i u našem domu se svakodnevno koriste i maternji i engleski jezik. Zahvaljujući tome, kod obojice je rano razvijen pozitivan odnos prema učenju stranih jezika.

Aleksandar danas svoje znanje engleskog jezika nadograđuje kroz nastavu predmeta Engleski jezik, koja se realizuje na tradicionalan način. Iako i dalje pokazuje izražen talenat za usvajanje stranih jezika, što potvrđuje činjenica da sa svakog putovanja u inostranstvo donese novo znanje i vokabular jezika zemlje koju je posetio, primećujem određeni otpor prema učenju engleskog jezika u školi. Entuzijazam i radoznalost koje je pokazivao u ranijem uzrastu donekle su oslabili, verovatno zato što je engleski jezik za njega postao još jedan školski predmet sa unapred definisanim sadržajima, proverama znanja i ocenama.

Sa druge strane, David, koji pohađa CLIL odeljenje, pokazuje izuzetno pozitivan odnos prema školi i učenju. Rado odlazi na nastavu, sa zadovoljstvom radi domaće zadatke i sa velikim interesovanjem usvaja nove pesme, izraze i sadržaje na engleskom jeziku. Ono što posebno primećujem jeste da on ne doživljava engleski jezik kao poseban predmet koji mora da uči, već kao prirodno sredstvo kroz koje istražuje i usvaja različita znanja. Učenje sadržaja istovremeno na maternjem i engleskom jeziku za njega predstavlja igru, izazov i zadovoljstvo.

Iz mog ugla, najveća prednost CLIL metode je to što deca jezik usvajaju spontano, kroz sadržaje koji su im zanimljivi i bliski. Kod Davida vidim da engleski ne doživljava kao predmet koji mora da nauči, već kao nešto što je prirodan deo njegovog svakodnevnog učenja i igre. Zbog toga je motivisan, radoznao i otvoren za nova znanja. Verujem da mu ovakav pristup pomaže ne samo da razvija jezičke veštine, već i da zadrži radost učenja i pozitivan odnos prema školi, što smatram veoma važnim za njegov dalji razvoj.“

„Na osnovu razgovora sa roditeljima može se zaključiti da su oni veoma zadovoljni načinom na koji se CLIL metoda sprovodi. Roditelji ističu da djeca rado dolaze u školu, sa zadovoljstvom govore o nastavnim aktivnostima i pokazuju veliki interesovanje za učenje. Takođe su primijetili veću samostalnost učenika, bolju komunikaciju, veću motivaciju za rad i pozitivan odnos prema školskim obavezama.

Roditelji su posebno naglasili značaj praktičnih aktivnosti, učenja kroz igru i povezivanja nastavnih sadržaja sa svakodnevnim životom. Prema njihovim zapažanjima, ovakav način rada doprinosi lakšem usvajanju znanja i stvara pozitivno okruženje za učenje.

Na roditeljskim sastancima i tokom individualnih konsultacija izraženi su pozitivni utisci o rezultatima koje učenici postižu zahvaljujući CLIL pristupu. Roditelji podržavaju dalju primjenu ove metode i smatraju da ona značajno doprinosi kvalitetu nastavnog procesa i cjelokupnom razvoju djeteta.“

Ministarstvo
prosvjete, nauke
i inovacija